

ÉDOUARD LOUIS

HISTÒRIA DE LA VIOLÈNCIA

Empúries

narrativa

Édouard Louis

Història
de la violència

Traducció de Jordi Martín Lloret

Editorial Empúries
Barcelona

Títol original: *Histoire de la violence*
Copyright © 2016, Édouard Louis
Tots els drets reservats.
Publicat per primera vegada per
Éditions du Seuil el 2016.

Primera edició: març de 2018

© de la traducció: Jordi Martín Lloret, 2018

Per la citació d'Imre Kertész: de la traducció,
© 2003 by Eloi Castelló; de l'edició original en català,
© 2003, by Quaderns Crema. Fragment cedit per cortesia de
Quaderns Crema, SA.

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u.,
Editorial Empúries
info@grup62.com
www.editorialempuries.cat

Impressió: Liberdúplex
DIPÒSIT LEGAL: B. 2.204-2018
ISBN: 978-84-17016-43-2

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor
qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions
establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español
de Derechos Reprográficos, www.cedro.org)
si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra
(www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).
Tots els drets reservats.

Un

Així, doncs, unes quantes hores després del que la còpia de la denúncia que guardo en un calaix doblegada en quatre anomena *intent d'homicidi*, vaig sortir de casa i vaig baixar les escales.

Vaig travessar el carrer sota la pluja per anar a rentar els llençols a noranta graus a la bugaderia de baix, a menys de cinquanta metres de la porta de l'edifici on visc, amb l'esquena encorbada per una bossa de roba bruta massa grossa, massa feixuga, i les cames que em feien figa sota aquell pes.

Encara no era ben bé de dia. El carrer era desert. Estava sol i mentre caminava els peus m'ensopegaven, només em quedaven per fer unes poques passes però la pressa em feia comptar-les: *Cinquanta passes, va, vint passes i ja hi seràs*. Accelerava. També pensava —impacient pel futur que en certa manera enviaria, assignaria o reduiria aquella escena al passat—: *D'aquí a una setmana et diràs: Va, que ja fa una setmana que va passar, i d'aquí a un any et diràs: Ja fa un any que va passar*. La pluja glaçada, no pas forta sinó extremament fina, minúscula, desagradable, em calava la tela de les sabates,

l'aigua se m'escampava per les plantilles i em xopava els mitjons. Tenia fred —i pensava: *Pot ser que torni, tornarà, ara estic condemnat a deambular, t'ha condemnat a deambular.* A la bugaderia hi havia l'encarregat de l'establiment, baix, rabassut. El bust tot just li sobrepassava les fileres de rentadores. Em va demanar si em trobava bé, li vaig contestar que no en el to més sever que vaig poder adoptar. Vaig esperar la reacció. Volia que reaccionés. Però no va voler saber-ne res més, va arronsar les espatlles, va girar el cap, va entrar al seu despatx estret i dissimulat darrere les assecadores i el vaig odiar per no haver-me fet més preguntes.

Vaig pujar a casa amb els llençols nets. A l'escala suava. Vaig fer el llit, i com que semblava encara impregnat de l'olor d'en Reda vaig encendre unes espelmes, vaig cremar encens; però no n'hi va haver prou; vaig agafar ambientador, desodorant, les colònies que m'havien regalat pel meu últim aniversari, i hi vaig riuixar els llençols, vaig ensabonar les fundes dels coixins que acabava de rentar, el teixit escopia l'aigua sabonosa en forma de bombolletes superposades, arraïmades. Vaig ensabonar les cadires de fusta, vaig passar una esponja amarada pels llibres que ell havia fullejat, vaig netejar les manetes de les portes amb l'ajuda d'unes tovalloletes antisèptiques, vaig desempolsar minuciosament i d'un en un els llistons de fusta de les persianes, vaig desplaçar i intercanviar les piles de llibres que hi havia a terra, vaig enllustrar l'estructura metàl·lica del llit, vaig arrosar amb un producte que feia olor de llimona la superfície llisa i blanca de la nevera; no podia parar, empès per una energia semblant a la bogeria. Vaig

pensar: *Val més ser boig que mort*. Vaig fregar la dutxa que ell havia fet servir, vaig abocar uns quants litres de lleixiu a la tassa del vàter i a la pica del lavabo (almenys una mica més de dos litres, és a dir, una ampolla d'un litre i mig encara plena i una altra de mig buida), vaig fregar tot el bany, era absurd, fins i tot vaig arribar a netejar el mirall en el qual s'havia contemplat o més aviat admirat aquell vespre, vaig llençar a les escombraries la roba que ell havia tocat, no n'hi hauria hagut prou de rentar-la; no sé per què allò sí que em servia per als llençols però no pas per a la roba. Vaig fregar el terra, de quatre grapes, l'aigua fumejant em cremava els dits, la baieta m'arrencava bocins petits i rectangulars de pell reblanida. Els trossos de pell es recaragolaven. M'aturava, inspirava ben fondo, en realitat ensumava, com un animal, m'havia convertit en una bèstia, a la recerca d'aquella olor que semblava que no desapareixia tot i els meus esforços, la seva olor no marxava i vaig arribar a la conclusió que la portava jo a sobre, que no era pas als llençols o als mobles. El problema era jo. Em vaig ficar a la dutxa i em vaig rentar una, dues, tres i encara més vegades. Vaig posar-me gel, xampú i suavitzant per tot el cos per perfumar-lo al màxim possible, era com si la seva olor se m'hagués quedat incrustada a dintre, entre la carn i l'epidermis, i em gratava amb les ungles totes les parts del cos, les polia amb força, amb acarnissament, per arribar a les capes internes de la pell, per alliberar-les d'aquella olor, i renegava, *Putxa merda*, però l'olor persistia, i cada cop em feia venir més mareigs, més nàusees. Vaig arribar a aquesta conclusió: *L'olor és a dins del nas. El que ensumes ho tens a dins*

del nas. Tinc l'olor ficada al nas. Vaig sortir del lavabo, hi vaig tornar i em vaig posar sèrum fisiològic pels narius; vaig expulsar aire pel nas, com si em moqués, perquè el sèrum se m'escampés per tota la superfície de l'interior dels narius; però no va fer cap efecte; vaig obrir les finestres i vaig sortir per anar a casa de l'Henri, l'únic amic despert a les nou o les deu d'aquell matí del 25 de desembre.

La dona que descriu l'escena al seu marit és la meva germana. Estic amagat darrere una porta, l'escolto. Li reconec la veu fins i tot després d'anys d'absència, aquesta veu seva sempre empeltada d'ira, de ressentiment, d'ironia també, de resignació.

Fa quatre dies que vaig arribar a casa seva. M'havia imaginat ingènuament que una estada al camp era l'única manera de recuperar-me de la fatiga i l'avorriment del meu estil de vida, però tan aviat com vaig posar els peus en aquesta casa i vaig llançar la bossa de viatge damunt del matalàs, i a penes oberta la finestra de l'habitació que dóna a les arbredes i a la fàbrica del poble del costat ja em vaig adonar que havia comès un error i que me'n tornaria cap a casa encara més malenconiós i més deprimat.

Feia dos anys que no la venia a veure. Quan em retreu la meva absència li balbucejo alguna fórmula buida com ara «Jo he de fer la meva vida», i intento posar-hi prou convicció per retornar-li la culpabilitat.

Però no sé què hi faig, aquí. L'últim cop ja havia pujat al mateix cotxe que aquesta setmana, aquest cotxe

que em fa posar malalt amb aquella olor de tabac fred, i veient desfilant a l'altra banda de la porta els mateixos camps de blat de moro i de colza, les mateixes extensions de remolatxes sucreres que empudegaven l'aire, les fileres de cases d'obra vista, els cartells repugnants del Front National, les esglesioles sinistres, les estacions de servei abandonades, els supermercats rovellats, deixats de la mà de Déu, plantats al bell mig de les pastures, aquell paisatge depriment del nord de França, em van venir nàusees. Havia entès que em sentiria sol. Vaig tornar a casa dient-me que odiava el camp i que no hi tornaria mai més. I aquest any hi torno. *I encara hi ha una altra cosa. Si ja no vénis no és només perquè al cap de cinc minuts d'haver arribat ja esteu discutint*, vaig pensar mentre arribava, quan era dins del cotxe, quan cantava per no parlar, *no és només que tota ella, les seves formes, els seus costums, les seves maneres de pensar t'ofenguin i t'exasperin. El que passa també és que no la pots veure des que vas entendre la facilitat i la indiferència amb les quals la descuides, sovint durament perquè esperes que ella t'ajudi en l'esforç de l'abandó. Ara ella ho sap. Sap de quina fredor ets capaç i això et fa vergonya. Encara que no hi hagi cap motiu per donar-se vergonya, tens dret a l'abandó, però et fa vergonya. Saps que anar a veure-la t'obliga a enfrontar-te a la teva crueltat, a allò que la vergonya fa que en diguis la teva crueltat. Saps que ser amb la Clara t'obliga a veure el que no vols veure de tu mateix i que per això li tens rancúnia. No pots evitar tenir-li rancúnia.*

D'ençà de l'última visita només li havia enviat uns quants SMS o algunes postals formals triades a l'atzar

per un vague sentiment d'obligació familiar que ella va enganxar amb imants a la nevera, sempre escrites a corre-cuita sobre un banc públic o en un cantó de la taula d'un bar, «Petons des de Barcelona, Fins aviat, Édouard» o «Records des de Roma, temps esplèndid», potser no tant per mantenir un lligam tènue entre ella i jo, com vull creure, com per recordar-li la distància que ens separa i fer-li saber que ara ja sóc lluny d'ella.

El seu marit ja ha tornat de la feina. Des d'on sóc puc veure-li els peus. La Clara i ell són al saló i jo sóc a l'habitació del costat. La porta està entreoberta quatre o cinc centímetres, escolto sense que ells em puguin veure, ocult i ben dret, en tensió darrere la porta. No els veig, només els sento, tan sols distingeixo els peus d'ell però endevino que ella està asseguda a la cadira, al seu davant. Ell l'escolta sense moure's i ella parla.

«Em va dir que no en sabia gairebé res, tret que es deia Reda».

En Didier i en Geoffroy creuen que em va mentir i que em va donar un nom inventat. No ho sé. Jo procuro no pensar-hi, cada cop que hi penso faig un esforç per desviar l'atenció. Em concentro en alguna altra cosa, com si volgués que, de tot el que em va prendre, m'hagués deixat almenys això, obligant-me jo mateix a convèncer-me que el coneixement d'aquestes quatre lletres podria semblar una revenja, o bé, si aquesta paraula és massa forta, un poder sobre ell directament extret d'aquesta dada. No vull pas haver perdut en tots els aspectes. Quan parlo d'aquesta història en el meu entorn i em

diuen que és evident que no em va donar el seu nom autèntic, i que donar un nom fals és fins i tot, en un cas com aquest, en aquesta configuració, una tècnica clàssica, m'assalta un sentiment d'irritació i d'agressivitat que no aconseguixo treure'm de sobre, aquesta idea se'm fa d'allò més insuportable, en un moment em torno agressiu i m'agradaria cridar, m'agradaria fer callar el meu interlocutor, sacsejar-lo.

«Aquest matí m'ho ha repetit. Hem anat al forn i li he demanat que m'ho tornés a dir», i efectivament pel camí li he dit que quan en Reda m'havia apuntat amb el revòlver, perquè era aquesta escena la que volia que li tornés a explicar una vegada i una altra, quan m'havia apuntat amb el revòlver la pregunta que jo em feia ja no era *Que em vol matar?*, perquè aleshores ja no en tenia cap dubte d'això, la situació era irreversible, estava a punt de matar-me i jo moriria, aquella nit, a la meua habitació, em doblegava a les circumstàncies amb aquella capacitat de l'individu per doblegar-se i adaptar-se a totes les situacions, n'hi ha prou de repassar la història, fins i tot en els contextos més contra natura i més atroços, els homes s'ajusten, s'adapten —la qual cosa, he dit a la Clara, seguint la meua tendència a les declaracions grandiloqüents, és al mateix temps el millor i el pitjor missatge per a la humanitat perquè significa que n'hi ha prou de canviar el món per canviar els homes, o en tot cas la majoria, i la Clara no m'escoltava, tampoc no cal canviar-los individu per individu, cosa que demanaria molt de temps, els homes s'adapten, no és que aguantin, és que s'adapten. Per tant la pregunta no era *Que em vol matar?*, sinó més aviat *Com em matarà?*, és a dir:

Em tornarà a posar la bufanda al coll per estrangular-me?, o: Agafarà els ganivets bruts de la pica?, o: Premierà el gallet d'aquest revòlver?, o: Trobarà alguna cosa que ni sospito?; ja no esperava salvar-me'n, ja no esperava sobreviure, sinó tan sols morir de la manera menys dolorosa possible. Després la policia o la Clara em van felicitar pel meu coratge, i a mi res no em semblava més contrari i estrany a aquella nit que una idea de coratge com aquella. Fa unes quantes passes enrere, amb la pistola ben agafada per la culata. Estén l'altre braç, el que no té l'arma, sense treure'm els ulls de sobre, i busca a les palpentes entre la pila de roba que hi ha damunt la cadira del meu despatx. Torna a agafar la bufanda. Penso: *Ara em tornarà a estrangular.* Però abans quan ha tornat al meu costat no ha intentat estrangular-me tal com havia fet minuts abans, abans de treure el revòlver. No m'ha posat les mans al coll. Aquest cop ha intentat lligar-me, em subjecta el braç dret, prova d'agafar-me l'altre per lligar-me amb la bufanda, recordo l'olor de transpiració que desprenia i també l'olor del sexe. Jo forcejava, m'hi debatia, i tenia tanta por que pensava: *No vull morir*, una frase tan trista i tràgica com banal. Deixava anar uns crits febles, evidentment no cridava gaire fort. No m'hauria atrevit a córrer aquell risc. Intentava frenar-lo, sense perdre la calma, amb tota la calma possible, li deia *No ho facis*. Em resistia, ell no acabava de fer el que s'havia proposat, no parava de repetir, cada cop més fort, *Veuràs quina cara et faig Veuràs quina cara et faig* (però no em volia fer cap cara en el sentit habitual, el que volia era fer-me una cara nova, és a dir, trencar-me-la) *Veuràs quina cara et faig*

Veuràs quina cara et faig. Ell cridava. Jo esperava que algun veí ens sentís i avisés la policia, *Però si apareix la policia, és possible que la por que el detinguin li precipiti els gestos i em mati a l'acte, en un atac de pànic, en sentir la veu dels policies a través de la porta recitar alguna cosa com ara: Policia, obrin ara mateix.* Com que no havia aconseguit lligar-me, va tornar a agafar la pistola que havia desat momentàniament a l'infern del seu abric de pell sintètica, va tirar a terra la bufanda o se la va posar ell al coll, ja no me'n recordo, i em va empènyer contra el matalàs.

El matí del 25, poques hores després d'aquesta escena, vaig caminar i pedalar fins a casa de l'Henri, i pel camí encara pensava: *D'aquí a una setmana et diràs: Ja fa una setmana que va passar, va, i d'aquí a un any et diràs: Ja fa un any que va passar.* Tot just acabava d'arribar al seu replà que ell ja m'obria la porta. Devia haver-me sentit les passes. Vaig voler refugiar-me entre els seus braços, però em vaig contenir, no sabia dir per quin motiu.

A la Clara li vaig dir: «Però no vaig pensar que ell pogués ser perillós». Encara no creia, immediatament després d'aquella nit amb en Reda, el que sí que vaig arribar a creure més tard, durant mesos, que tothom podia tornar-se perillós, incloent-hi les persones que m'eren més pròximes, pensant que qualsevol pot ser víctima d'una bogeria assassina, dominat de cop i volta per la set de sang i destrucció, i atacar-me, sense avisar, fins i tot en Didier i en Geoffroy, els meus dos amics més íntims, però en canvi davant l'Henri hi havia alguna

cosa que em frenava. Ens vam quedar immòbils, i aquells instants en què el temps s'havia aturat jo notava que ell m'escodrinyava i m'analitzava, discretament, buscant tots els senyals que li poguessin donar indicis del motiu de la meua presència allà, tan d'hora, i en un dia tan inesperat com aquell. Els seus ulls m'escombraven, em recorrien els cabells bruts, greixosos, els ulls ullerosos, encerclats d'ombra, extenuats, el coll constel·lat de taques morades, els llavis porpres, botinflats. A cada marca que detectava el rostre se li desencaixava encara més; recordo les dutxes repetides abans d'anar a ca l'Henri, i en canvi també recordo perfectament que quan vaig arribar al seu pis portava els cabells bruts. Ell caminava darrere meu i mentre avançava em notava el seu esguard clavat a la nuca. No plorava. Vaig entrar al pis. Hi havia fotografies emmarcades damunt dels mobles, i darrere el sofà un gran retrat seu, protegit per un vidre. Em vaig asseure i l'Henri va preparar cafè. Va tornar de la cuina amb les dues tasses a les mans, que tremolaven sobre els platerets; em va demanar si volia parlar-ne, vaig contestar que sí. Vaig descriure en Reda, de primer els seus ulls marrons i les celles negres, vaig començar pels ulls. Tenia la cara llisa, ben afaitada. Les faccions eren suaus i marcades alhora, masculines. Quan somreia se li formaven uns clotets a les galtes, i somreia molt. La còpia de la denúncia que conservo, redactada en un llenguatge policial, el defineix com a *Tipus magrebi*. Cada cop que els ulls se me n'hi van aquesta paraula m'exaspera, perquè hi sento encara el racisme de la policia durant l'interrogatori posterior, el 25 de desembre, aquell racisme compulsiu i, al capdavant, un cop considerat tot, el que em

semblava que era l'únic element que els unia entre ells, l'únic element, amb l'uniforme massa ajustat, sobre el qual descansava la seva unitat aquell vespre, ja que per a ells *tipus magrebí* no indicava pas un origen geogràfic sinó que volia dir xusma, gamberro, delinqüent. Havia fet un retrat ràpid d'en Reda a la policia després que me'l demanessin i, de cop i volta, el policia que era allà m'havia interromput: «Ah, vol dir tipus magrebí». Exultava, no diria que estava *molt content* perquè exageraria, però sí que somreia, s'alegrava com si jo hagués reconegut alguna cosa que ell volia fer-me dir des que havia arribat a la comissaria, com si per fi li hagués aportat la prova que demostrava que ell havia estat en possessió de la veritat des de sempre, repetia: «tipus magrebí, tipus magrebí», i entre dues frases tornava a dir: «tipus magrebí, tipus magrebí». Vaig explicar-li la nit a l'Henri abans d'anar a estirar-me al seu llit. Ell em va indicar la seva habitació a l'entresolat i vaig pujar-hi per anar a dormir. Feia temps que no dormia, a part de les poques migdiades amb en Reda.